

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Збірник матеріалів
Міжнародної конференції
(м. Харків, 21 березня 2025 року)

Харків
ХНМУ
2025

УДК 37.013:61(082)
А43

Затверджено Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 8 від 24.04.2025 р.

Редакційна колегія:

В. В. М'ясоєдов,
Н. М. Савельєва,
О. В. Кривошопка,
Ю. О. Садовниченко,
Л. В. Фоміна,
І. В. Корнейко,
І. В. Киричок,
В. В. Бріт'якова,
В. Ю. Джамєєв,
Н. О. Нікуліна,
П. Д. Перцев

А43 **Актуальні** питання педагогіки вищої медичної освіти: зб. матеріалів Міжнар. конф. (м. Харків, 21 берез. 2025 р.) / ред. кол.: В. В. М'ясоєдов, Н. М. Савельєва, О. В. Кривошопка та ін. Харків: ХНМУ, 2025. — 235 с.

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітніх програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

УДК 37.013:61(082)

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний
медичний університет, 2025
© В. В. М'ясоєдов, Н. М. Савельєва,
О. В. Кривошопка та ін., 2025

Навчання здобувачів вищої медичної освіти: знання або розуміння? <i>Томілін В. Г., Томіліна Т. В., Дюдіна І. Л.</i>	198
Роль роботи деканату в організації освітнього процесу під час війни <i>Томіліна Т. В., Старкова І. В., Кондрусик Н. Ю.</i>	199
Опитування здобувачів медичного ЗВО і покращення профорієнтаційної роботи <i>Уварова О. О.</i>	201
Сучасні підходи до викладання медичної та біологічної фізики в медичних ЗВО: проблеми та рішення <i>Федів В. І., Олар О. І., Кульчинський В. В.</i>	202
Впровадження європейських освітніх практик у навчальний процес ХНМУ <i>Федоров В. О., Журавльова Л. В., Олійник М. О., Сікало Ю. К., Fischer Martin, Benkel Julian</i>	204
Електронне навчання та штучний інтелект у вивченні біохімії <i>Ференчук Є. О.</i>	205
Іншомовне спілкування як складова професійної підготовки у вищій медичній освіті <i>Фідаєва Т. С., Сипало А. О.</i>	206
Медіадидактика як засіб подолання освітніх втрат під час вивчення освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» <i>Фоміна Л. В., Калініченко О. В., Половинко О. С.</i>	209
Педагогіка як наука в історичному аспекті <i>Ходош Е. М., Кожин М. І., Клименко Т. Г.</i>	212
Психологічна адаптація студентів-першокурсників у медичних закладах вищої освіти <i>Чернова В. К.</i>	215
Деякі питання підготовки кадрів з аналітичної токсикології <i>Чубенко О. В., Сіренко О. В., Гузенко Н. В.</i>	218
Оцінка якості викладання освітнього компонента «Фтизіатрія» серед здобувачів вищої освіти Харківського національного медичного університету <i>Шевченко О. С., Юрко К. В., Овчаренко І. А.</i>	221
Професійна підготовка майбутніх лікарів у контексті психолого-педагогічних аспектів <i>Шейко А. О., Галича М. С.</i>	223
Педагогічна майстерність як складова успішності навчально-виховного процесу <i>Шундель Т. О.</i>	224
Сучасні підходи до застосування різних освітніх технологій на до- та післядипломному етапі вищої медичної освіти <i>Юрко К. В., Меркулова Н. Ф., Соломенник Г. О., Могиленець О. І.</i>	227
Організація самостійної роботи студентів спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» (заочна форма навчання) з біологічної хімії в Буковинському державному медичному університеті <i>Яремій І. М.</i>	229
ПОКАЖЧИК АВТОРІВ	232

освіти часто мають обмежений доступ до симуляцій на практичних заняттях та клінічній практиці.

Сучасні підходи охоплюють *активні методи навчання*, такі як обговорення в групах, вирішення клінічних сценаріїв, симуляції та інші інтерактивні методи, які сприяють кращому засвоєнню матеріалу та розвитку критичного мислення. Сучасні медичні заклади використовують електронні навчальні ресурси (онлайнкурси, відеолекції, віртуальні симуляції) та інші *цифрові ресурси* для покращення навчання (Moodle, Blackboard, Google Клас).

Фокус на клінічних навичках треба постійно акцентовано посилювати: приділяти більше уваги розвитку клінічних навичок від самого початку навчання, тому що симуляційні центри, віртуальні пацієнти та інші інноваційні методи допомагають здобувачам вищої освіти набувати практичних навичок у безпечному середовищі. Сучасна медична освіта орієнтована на розвиток компетенцій, а не лише на запам'ятовування фактів, тому **компетентнісний підхід** охоплює не тільки медичні знання, але й навички комунікації, етичні принципи та міждисциплінарну співпрацю.

Підсумовуючи, можна навести цитату Вацлава Гавела: «Чим більше я знаю тим менше розумію» (за іншим джерелом: «*Чим більше я знаю, тим більше сумніваюся*») [2]. Знання або розуміння?.. Вибір за Вами...

Перелік використаних джерел

1. Розова Т. В., Чорна Л. В. Актуальні проблеми філософії та соціології. – №1. – 2014.
2. Белий В. Повчання, у якому не все так безвинно. <https://osvita.ua/blogs/61478/>

■ Роль роботи деканату в організації освітнього процесу під час війни

Томіліна Т. В., Старкова І. В., Кондрусик Н. Ю.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Під час повномасштабної війни в Україні змінився напрямок медичної освіти з переважним запровадженням дистанційної моделі. Цей вид навчання передбачає широке застосування комп'ютерних і телекомунікаційних технологій та забезпечує можливість інтерактивної взаємодії викладачів зі здобувачами освіти [1]. При цьому набуває значущості самостійна робота здобувачів вищої освіти з використанням матеріалів, що доступні в інформаційному просторі [2, 3].

Сьогодення поставило виклик перед медичною освітою. Його щоденно долають як науково-педагогічні працівники, так і здобувачі освіти. При цьому існує низка труднощів, що можуть стати на шляху

до здобуття знань. Йдеться про можливе залучення здобувачів вищої освіти до Збройних Сил України, зміну місця проживання на більш безпечне, загибель близької людини, нестачу матеріальних ресурсів, хворобу здобувача освіти чи його родичів та інше. З іншого боку, обмеженість очних занять та звичайного спілкування лімітують комунікативні навички майбутніх лікарів, що призводить до безпорадності та власної невпевненості. Зазначені об'єктивні фактори заважають повноцінному й дуже складному навчанню.

Мета роботи — показати, яку роль відіграє робота деканату під час війни для забезпечення здобуття студентами вищої медичної освіти на тлі проблем, що виникають під час війни.

Якість наданих знань з формуванням конкурентоспроможного фахівця — основна мета діяльності Харківського національного медичного університету. Це залишається в пріоритеті роботи медичного ЗВО навіть в умовах воєнного стану в Україні. Для забезпечення результативної освітньої діяльності дещо змінилася парадигма роботи деканату. Лише заходи контролю за освітнім процесом не є теперішнім підходом до вдосконалення проведення навчання здобувачів вищої медичної освіти. Сьогодні, як ніколи, акцентується увага на індивідуальній роботі з кожним, хто вступив до лав університету, з урахуванням його життєвих умов та ситуації, що склалася внаслідок війни.

Насамперед співробітники деканату сформували тісний комунікативний взаємозв'язок зі старостами груп та курсів з метою своєчасного виявлення будь-яких проблем у здобувачів освіти. У зв'язку з цим у разі необхідності здійснюється не тільки психологічна підтримка, а й формуються можливі шляхи подолання конкретної несприятливої ситуації. Спілкування може відбуватися усіма існуючими телекомунікаційними засобами та є доступним у неробочий час або вихідні дні. У роботі беруть участь як декан факультету, так і його заступники.

Імплементация вказаного підходу в повсякденну діяльність медичного ЗВО сприяє формуванню впевненості в здобувачів освіти й дозволяє сконцентрувати увагу саме на опануванні програми навчання.

Таким чином, успіх освітнього процесу під час повномасштабної війни певною мірою залежить від діяльності деканату, в роботі якого, поряд з контролем, здійснюється індивідуальна комунікація зі здобувачами освіти. Це сприяє розв'язанню їх проблем та позитивно впливає на результативність навчання.

Перелік використаних джерел

1. Впровадження дистанційної форми навчання в систему післядипломної освіти: проблемні питання сьогодення / Л. В. Галій та ін. Проблеми безперервної медичної освіти та науки. 2019. № 3 (35). С. 14–20. URL: <https://doi.org/10.31071/promedosvity2019.03.014>.
2. Компетентності викладачів і слухачів за рівнями європейської рамки кваліфікацій / Т. М. Клименко та ін. Проблеми безперервної медичної освіти та науки. 2018. № 2. С. 36–42.

3. Маковецька-Гудзь Ю. А. Мультимедійна презентація як спосіб спілкування з аудиторією [Електронний ресурс] / Ю. А. Маковецька-Гудзь // Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі» (29 квіт. 2015, Київ). — Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1248>. Дата звернення 17.02.2025.

■ Опитування здобувачів медичного ЗВО і покращення профорієнтаційної роботи

Уварова О. О.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

З'ясування факторів вибору молоддю своєї професії є важливим для проведення профорієнтаційної роботи медичних ЗВО. Розуміння кар'єрних нахилів і умов їх формування допоможе закладу освіти вдало популяризувати себе й свою галузь науки. В Одеському національному медичному університеті в листопаді 2024 р. було проведено опитування здобувачів 1-го курсу (n — 143) спеціальності «Медицина» з метою виявлення умов професійного вибору. Авторська анкета складалась з декількох блоків питань, які стосувалися впливів з боку родини та кола знайомих, соціально-культурних факторів, у т.ч. масової культури тощо. Низка питань була спрямована на виявлення впливу на вибір професії профорієнтаційних заходів.

На питання «Чи відвідували ви День відкритих дверей?» було отримано такі відповіді: 23,8% (34 особи) ходили на День відкритих дверей в Одеський національний медичний університет, 4,9% (7 осіб) — ходили в інший університет, 4,9% (7 осіб) — в декілька медичних ЗВО, 6,3% (9 осіб) — ні, бо не вважали це за потрібне/необхідне, 51% (73 особи) — ні, бо не було можливості (далеко живу, був зайнятий/а, не було часу тощо), 9,1% (13 осіб) — ні, бо не знав/ла про таку можливість.

96,5% респондентів (138 осіб) ознайомилися з інформацією про обраний університет на його сайті, 3,5% (5 осіб) — не робили цього.

У 35,7% (51 особа) проводилися у школі заходи з профорієнтації щодо медицини й вони відвідували їх, у 2,8% (4 особи) — проводилися, але вони не відвідували такі зустрічі, у 46,9% (67 осіб) — не проводилися, 14,7% (21 осіб) повідомили, що, можливо проводилися, але вони про це не знали.

62,2% (89 осіб) відмітили, що вони брали участь в анкетуванні щодо визначення схильності до певної професії, 2,8% (4 осіб) — не брали участь в такому анкетуванні, але знали, що воно проводилось, 25,9% (37 осіб) — не брали участь, 9,1% (13 осіб) про це не знали.

Отже, проведення опитування здобувачів, які ще нещодавно були абітурієнтами, допоможе закладам освіти покращувати свою